

[Aksel Larsen.]

Folketingets arbejdsbyrde har vel aldrig været så stor som i dette folketingsår. 264 lovforslag er blevet behandlet, desuden 33 forslag til folketingsbeslutning, og derudover har der været 10 forespørgselsdebatter samt debatter om et antal redegørelser fra ministre. En del af forslagene er fremsat af oppositionen, men det er de færreste af disse forslag, der har taget tingets tid, idet regeringen har kunnet benytte sin majoritet til fortrinvis at fremme sine egne forslag. De spænder over så mange emner og områder, at jeg af tidsmæssige grunde ikke vover at remse dem op, men de strækker sig altså fra finanslov, skatte- og afgiftslove over kommunallove, refusionslove, boliglove, forsvarslove, landbrugsstøttelove til love om tjenestemandreform, skoleforhold og mindstepriser for fisk.

Hvis nogen forestiller sig, at denne kolossale lovmængde — og mange af lovene var jo særdeles komplicerede — er blevet sagligt og forsvarligt gennemarbejdet i folketinget, må de tiltro folketingsmedlemmerne overnaturlige arbejdsevner. Det er vist de færreste medlemmer af tinget, om der overhovedet er nogen, der tør sige, at de virkelig kender blot det væsentlige af disse loves indhold, udformning og virkning og kan tage det fulde ansvar for dem. Man må naturligvis gå ud fra, og man kan vel håbe, at ministrene, der fremsatte lovforslagene, ved besked, men i øvrigt må man vel forlade sig på administrationen, på embedsmændene. Det har vi i øvrigt fået beviser for i visse tilfælde — jeg tænker bl. a. på kildeskatteskagen — men embedsmandsstyre var jo ellers ikke det, der skulle forstås ved folkestyre og folkerepræsentation.

Meningen med folkestyre må jo også være, at befolkningen skal have mulighed for at følge med i folketingets arbejde, men dette har naturligvis været helt umuligt. Når folketinget slutter sit møde i morgen, har det alene i denne uges 5 dage haft 44 lovforslag til tredje behandling, og af disse har de 32 været til anden behandling i samme uge. Folketingsmedlemmerne har jo nok kunnet følge med ved afstemningerne, men det har været totalt umuligt for presse, radio og TV at orientere befolkningen i fornøden grad, og selv om det havde været muligt,

ville befolkningen alligevel ikke have kunnet følge med.

Denne måde at lave lovgivningsarbejde på er også faldet en del af regeringspressen for brystet, og folketinget har fået det råd at forbedre og rationalisere sit arbejde. Rådet er velment og på sin plads, men det er nu ikke folketinget, der er skyld i forholdene i år. Det er regeringen, der har villet det sådan. Den lod ganske vist statsministeren give det løfte i regeringserklæringen af 1. oktober, at forberedelsen af folketingsåret skulle være sådan, at ikke blot lovgivningsresultaterne, men også lovgivningsrytmen skulle indføje sig gnidningsfrit i befolkningens praktiske liv. På dette som på de fleste andre områder var løfter ét og praksis noget helt andet.

Hvis man ser på omfanget og ikke på indholdet, er af regering og folketingsmajoritet ikke gennemført, men besluttet flere omfattende reformer. I det selv samme år, hvor kildeskatten skal føres ud i praksis, skal vi også have praktiseret tjenestemandreform, kommunalreform, reform af byrdefordelings- og refusionsordninger — for bare at nævne disse komplekser. Det er administrativt uhyre krævende opgaver, og man må altså bemærke sig, at det er noget, der er besluttet, det skal først gennemføres nu. Regeringen må have en ualmindelig god tiltro til sine og til det offentlige administrationsapparats evner, når den mener, at de kan løses på samme tid uden alt for store gnidninger.

Omkostningerne ved administrationen af disse omlægninger bliver sikkert betydelige, og her har vi måske også en del af forklaringen på, at regeringen er så ivrig efter at udskrive de størst mulige skatter. Hvordan den under disse forhold vil holde sit friske løfte om et personaleloft, går over min forstand og langt ind i regeringens.

Det er måske lidt uanbragt at benytte lejligheden til at minde om de intentioner, løfter og forudsigelser, regeringen mødte folketinget med den 1. oktober, men jeg kan altså ikke dy mig. Situationen, tiden og hensynet til det, der netop nu må være hovedsagen, tvinger mig desværre til i det væsentlige at holde mig på det indenrigspolitiske og navnlig det indenrigsøkonomiske felt, men vor udenrigspolitiske ord-